

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 8 декември 2016 г.
(OR. en)

15406/16

SOC 788
EMPL 532
ANTIDISCRIM 82
GENDER 46
JAI 1075
EDUC 424
JEUN 109
FREMP 203
COHOM 161

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	8 декември 2016 г.
До:	Делегациите

№ предх. док.:	14294/16 SOC 688 EMPL 471 ANTIDISCRIM 67 GENDER 41 JAI 934 EDUC 364 JEUN 97 FREMP 183 COHOM 141
----------------	--

Относно:	Ускоряване на процеса на интеграция на ромите — Заключение на Съвета (8 декември 2016 г.)
----------	--

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно ускоряването на процеса на интеграция на ромите, приети от Съвета (EPSCO) на неговото 3507-о заседание, проведено на 8 декември 2016 г.

Ускоряване на процеса на интеграция на ромите¹ — Заключение на Съвета

КАТО ПРИПОМНЯ, ЧЕ

1. Равенството е една от основополагащите ценности на Европейския съюз, а борбата със социалното изключване и дискриминацията е една от конкретните му задачи.
2. При определянето и осъществяването на своите политики и дейности Съюзът взема предвид изискванията, свързани с насърчаването на висока степен на заетост, с осигуряването на адекватна социална закрила, с борбата срещу социалното изключване, както и с постигане на високо равнище на образование, обучение и опазване на човешкото здраве.
3. Съветът разполага с правомощия да предприема необходимите мерки за борба с дискриминацията, основана на пола, расата или етническия произход, религията или убежденията, наличието на увреждане, възрастта или сексуалната ориентация. Съветът е упражнил тези правомощия с приемането на Директива 2000/43/ЕО, с която се установява рамка за борба с дискриминацията, основана на расата или етническия произход, в целия Съюз в областта на заетостта и обучението, образованието, социалната закрила (включително социалната сигурност и здравеопазването), социалните придобивки и достъпа до стоки и услуги и тяхното предлагане, в т.ч. жилищното настаняване.

¹ За целите на настоящите заключения, както и в други политически документи на Европейския парламент, Европейската комисия и Съвета, понятието „роми“ се използва като общо понятие, което обхваща групи хора с повече или по-малко сходни културни характеристики, например *Sinti*, *Travellers*, *Kalé*, *Gens du voyage* и др., независимо дали водят или не уседнал начин на живот.

4. Хартата на основните права на Европейския съюз забранява всяка форма на дискриминация, основана по-специално на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация, и съгласно Хартата Съюзът, с цел да се бори срещу социалното изключване и бедността, признава и зачита правото на социална помощ и на помощ за жилище, предназначени да осигурят достойно съществуване на всички лица, които не разполагат с достатъчно средства според правилата, установени от правото на Съюза и от националните законодателства и практики.
5. В основата на настоящите заключения стоят досегашната работа и политическите ангажименти на Европейския съвет, Съвета, Европейския парламент и Комисията, както и работата на други заинтересовани страни, в т.ч. документите, изброени в приложение I.
6. Рамката на ЕС за национални стратегии за интегриране на ромите² до 2020 г. беше създадена през 2011 г., когато Комисията прие съобщение, предвиждащо „Рамка на ЕС за национални стратегии за интегриране на ромите до 2020 г.“, с което въпросът получи приоритетно място в дневния ред на ЕС и бяха предложени конкретни мерки. След това Съветът прие заключения, озаглавени „Рамка на ЕС за национални стратегии за интегриране на ромите за периода до 2020 г.“ и скоро след това Европейският съвет призова за бързо изпълнение на заключенията.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

7. ПОТВЪРЖДАВА Рамката на ЕС за национални стратегии за интегриране на ромите до 2020 г., съгласно която държавите – членки на ЕС, са се ангажирали да разработят, прилагат и наблюдават изпълнението на своите национални стратегии за интегриране на ромите или интегрирани пакети от мерки на политиката в контекста на по-широк кръг от мерки за социално приобщаване в съответствие с всеобхватен подход, основан на обективни данни.

² В настоящите заключения понятието „стратегии“ покрива както „интегрираните пакети от мерки на политиката“, така и стратегиите.

8. ПРИПОМНЯ, ЧЕ числеността и социалното и икономическото положение на ромското население варират в значителна степен в държавите членки, и поради това националният подход към интегрирането на ромите следва да е пропорционален и съобразен със специфичните обстоятелства и конкретните потребности. ОТЧИТА, че изискванията на Рамката на ЕС за национални стратегии за интегриране на ромите следва да се прилага в съответствие с правните и политическите рамки на отделните държави членки.
9. ПРИПОМНЯ препоръката на Съвета относно ефективни мерки за интегриране на ромите, приета през 2013 г., с която бе подсилена рамката на ЕС и държавите членки бяха призовани да съобщават ежегодно на Комисията мерките, предприети в съответствие с препоръката, и напредъка, постигнат в изпълнението на своите национални стратегии за интегриране на ромите или интегрирани пакети от мерки на политиката в контекста на своите по-широки рамки от мерки за социално приобщаване.
10. ПРИВЕТСТВА съобщението на Комисията от 2016 г., в което се прави оценка на прилагането в държавите членки на рамката на ЕС и на Препоръката на Съвета относно ефективни мерки за интегриране на ромите, КАТО ОТБЕЛЯЗВА СЪС СЪЖАЛЕНИЕ ясно изтъкнатия в съобщението факт, че въпреки предприетите от държавите членки мерки е осъществен само ограничен напредък в интеграцията на ромите, особено на местно равнище. Сред причините за това са недостатъчното сътрудничество между заинтересованите страни, липсата на ангажираност от страна на местните власти и неефективното използване на наличните средства и продължаващата дискриминация срещу ромите.
11. ОТЧИТА настоящата бежанска криза, която изправя държавите членки пред нови предизвикателства и създава необходимост от обсъждане и нови инициативи на европейско равнище относно социалното сближаване и социалната интеграция в рамките на ЕС. Същевременно РЕШИТЕЛНО ЗАЯВАВА, че продължават да са необходими интегрирани мерки за подобряване на положението на маргинализираните групи и тези в неравностойно положение в Европа, включително ромите.

12. **ПОТВЪРЖДАВА ОТНОВО** ангажимента си към процеса на интеграция на ромите, включително изпълнението на определената през 2011 г. рамка на ЕС, допълнена от препоръката на Съвета от 2013 г., както и решимостта си да гарантира, че всички създадени инструменти на политиката, правни и финансови инструменти се използват пълноценно, за да се преодолее разликата между ромите и останалата част от населението.
13. **ПРИВЕТСТВА** резултатите от проявата на високо равнище относно предоставянето на повече възможности на ромската младеж, организирана съвместно от словашкото председателство и Европейската комисия, която потвърди, че ромската младеж спешно се нуждае от повече възможности и активно ангажиране в политиката за интегриране на ромите. Имаше и настойчив призив за по-изявена роля на младите роми при определянето на основните политики, които могат да имат въздействие върху тях. Участниците заявиха амбицията си ромската младеж да бъде подкрепена да стане движеща сила на интеграцията на ромите в Европейския съюз. По-конкретно те отново изтъкнаха решимостта си да засилят активното участие на младите роми в програмите и мерките, насочени към младежта.

НАСТОЙЧИВО ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ:

14. Да ускорят изпълнението на националните стратегии за интегриране на ромите или интегрираните пакети от мерки на политиката, за които са поели ангажимент чрез рамката на ЕС, в съответствие с Препоръката на Съвета, като отделят специално внимание на аспекта равенство между половете и положението на младите роми.
15. Да активизират усилията за подобряване на социалната и икономическата интеграция на ромите, особено на местно равнище.
16. Отчитайки националната практика, да оценяват ефективността на националните си стратегии за интегриране на ромите и редовно да ги актуализират, да определят ясни действия, както и да набележат измерими цели и етапи за изпълнение, с цел ускоряване на процеса на интеграция на ромите, като вземат предвид отправените в настоящите заключения препоръки.

17. Да осигурят чрез основните политики или целенасочени мерки равен достъп до заетост и образование, за да дадат възможност на ромите да реализират своя потенциал на пазара на труда. По-специално, необходимо е взаимодействие между политиките за образованието и заетостта, за да се увеличи гъвкавостта, мобилността и пригодността за заетост на безработните роми. Като част от това начинание политиките за регионално развитие следва да допринесат и за създаването на устойчиви работни места в най-слабо развитите региони.
18. Да подпомагат пригодността за заетост на младите хора от ромски произход, като разработват, в съответствие с националната практика, програми, проектирани да създадат условия за успешното им навлизане на пазара на труда. Да утвърждават политики, като например професионалното обучение и обучението на работното място, индивидуалните консултантски услуги, програмите за социално предприемачество и първоначален професионален опит, както и повече възможности в публичния сектор, особено образователната система, за да се предотврати предаването на бедността между поколенията в ромските общности. Да гарантират, че младите хора от ромски произход могат да се възползват наравно с другите от мерките, предприети в контекста на инициативата за младежка заетост и гаранцията за младежта.
19. Да предприемат стъпки за овластяване на младите хора от ромски произход чрез насърчаване на механизми за широко участие при изготвянето на политиките, така че да се даде на младите роми възможност да изразяват конкретни становища по области на политиката, които оказват пряко въздействие върху тях.
20. Да гарантират, че положението на младите хора от ромски произход е залегнало в основните политики или в целенасочени мерки.
21. Да гарантират, че положението на ромските деца е залегнало в основните политики или в целенасочени мерки.
22. Да гарантират, че специфичното положение в обществото на ромските жени и момичета е залегнало в основните политики за равенство между половете или в целенасочени мерки и да включват тези мерки в националните стратегии за интегриране на ромите или в интегрираните пакети от мерки на политиката.

23. Да подпомогнат един проактивен и основан на участието подход към интеграцията чрез пълноценното участие на съответните заинтересовани страни, включително ромските жени и младежи, в разработването, прилагането, наблюдението, прегледа на политиките и отчитането на интервенциите във връзка с ромите. Да събират становищата на заинтересованите страни, и по-специално становищата на ромите на местно равнище, за напредъка на интеграцията на ромите и за оставащите предизвикателства.
24. Да доразвият подходящи методологии за събиране на данни, мониторинг и отчитане, необходими за укрепването на ефективни политики, основани на факти. Методологиите за генериране на данни с разбивка по етническа принадлежност следва да останат прерогатив на държавите членки и да спазват националните правни рамки на отделните държави членки, както и да зачитат принципа на субсидиарност. Когато от правна гледна точка не е възможно да се събират разбити по етническа принадлежност данни или когато тези данни са с ограничен обем, могат да се използват други методологии, за да се получат алтернативни надеждни данни. Да поддържат стабилна система за мониторинг и оценка на ефективността на националните стратегии. Да гарантират, че финансовата подкрепа достига до крайните бенефициенти, и че въздействието на целенасочените и/или общите мерки по отношение на ромите се документира надлежно и може да бъде оценено по подходящ начин.
25. Да увеличат усилията за премахване на всички форми на сегрегация в образованието чрез насърчаване на равния достъп до приобщаващо, качествено образование и грижи в ранна детска възраст за ромските деца. Да вземат мерки, за да гарантират, че всички деца се ползват в пълна степен от правото на образование. Да премахнат сегрегацията на ромските деца в специални училища, тъй като това е форма на социално изключване. Да осигуряват качествено начално, средно и висше образование за децата от ромски произход в приобщаващи общи учебни заведения и активно да насърчават успешния им преход от училище към по-нататъшно образование или работа.
26. Да осигурят, чрез основните политики или целенасочени мерки, равен достъп за ромите до всеобщи първични и специализирани здравни услуги. Ако е необходимо, да осигурят финансиране за програми за здравни посредници за ромите. Да разширят достъпа до здравни услуги чрез повишаване на осведомеността за здравните грижи и да подобрят достъпа до ваксинация и здравна профилактика в ромските общности.

27. Да предотвратят по-нататъшното принудително изселване на роми, като гарантират, че принудителното изселване винаги става при пълно спазване на правото на Съюза и националното право, както и в съответствие с международните инструменти в областта на правата на човека, по-специално Европейската конвенция за правата на човека. Да гарантират, че засегнатите лица получават предизвестие в разумен срок и адекватна информация, както и наличието на подходящи алтернативни жилища за семействата, извадени от домовете им, в съответствие с националното законодателство.
28. Да признаят дискриминацията и расизма, които засягат ромите, и във връзка с това да предприемат мерки на национално и местно равнище, за да въведат и прилагат правни гаранции срещу дискриминацията, расизма, ксенофобията, престъпленията от омраза и езика на омразата, в съответствие с Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално с член 21 от нея, както и Рамково решение 2008/913/ПВР на Съвета от 28 ноември 2008 г. относно борбата с определени форми и прояви на расизъм и ксенофобия посредством наказателното право. Да се борят с всички форми на расизъм спрямо ромите, наричан понякога „антиромски настроения“, тъй като това е една от първопричините за тяхното социално изключване и прилаганата спрямо тях дискриминация.
29. Да се борят с предразсъдъците спрямо ромите чрез повишаване на осведомеността и мерки за повишаване на чувствителността на населението като цяло, например чрез утвърждаване на положителен образ на ромите или популяризиране на ромската култура, език и история чрез учебни програми, научноизследователски и академични програми, както и чрез медиите.
30. Да увеличат усилията си за гарантиране на ефективното практическо прилагане на Директива 2000/43/ЕО за равенството между расите, включително като направят необходимото техните национални, регионални и местни административни разпоредби да не са дискриминационни и да не водят до сегрегационни практики.
31. Вземайки предвид Резолюция 2015/2615 на Европейския парламент, да признаят и почитат паметта на жертвите на геноцида, извършен спрямо ромите по време на Втората световна война, в съответствие със съответните национални практики.
32. Да осигурят правомощия на националните звена за контакт по въпросите на ромите, като гарантират, че те разполагат с необходимите ресурси и подходящи работни условия, както и като им осигурят подходящ мандат за изпълнение на техните координационни задачи.

НАСТОЯТЕЛНО ПРИЗОВАВА КОМИСИЯТА:

33. Да направи междинна оценка на Рамката на ЕС за национални стратегии за интегриране на ромите до 2020 г. и да предложи стратегия за интегриране на ромите за периода след 2020 г., като включи в нея предложение за преразглеждане на Препоръката на Съвета.
34. Да проучи начините да гарантира, че все още неоползотвореният потенциал на младите безработни роми е обхванат от политиките за заетост, насочени към младите хора.
35. Да продължи да предоставя подкрепа, насоки и финансиране на националните, регионалните и местните власти, на ромското гражданско общество и на другите заинтересовани участници, активно ангажирани в интегрирането на ромите, особено на местните участници, които работят пряко с ромските общности, и да подпомогне изграждането на техния капацитет с цел насърчаване на активното им мобилизиране.
36. Да насърчава диалога, сътрудничеството и обмена на ефективни практики сред заинтересованите страни, посредством националните платформи за ромите, както и Европейската платформа за приобщаване на ромите.

НАСТОЙЧИВО ПРИКАНВА КОМИСИЯТА И ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, в тясно сътрудничество и съобразно своите компетенции:

37. Да насърчават предоставянето на повече възможности, активното включване и необходимото участие на ромите, по-специално на младите роми, на всички равнища на разработване на политиките, вземането на решения и изпълнението, с особен акцент върху възможностите за заетост и образованието.
38. Да гарантират превръщането на политиките за интегриране на ромите в неделима част от всички имащи отношение области на политиката, в това число в контекста на стратегия „Европа 2020“.

39. Да гарантират, че всички налични ресурси, включително националните фондове и европейските структурни и инвестиционни фондове, се използват ефективно по интегриран начин и взаимно се допълват. Освен това да улеснят достъпа до наличните средства за насърчаване на социалното приобщаване на маргинализираните групи, в т.ч. ромите, и да увеличат степента на усвояване на средствата от ЕС в държавите с най-големи ромски общности, в съответствие с приоритетите, установени в националните стратегии за интегриране на ромите.
40. Да използват наличните проучвания и анализи, изготвени от Агенцията на ЕС за основните права, за определяне на показатели за ориентирани към резултати мониторинг и докладване, които да помогнат на всички имащи отношение органи да гарантират прозрачното, отговорно и ефективно използване на публичните средства, предназначени за интегрирането на ромите.
41. Да продължат сътрудничеството в областта на интегрирането на ромите с международни организации и органи, като например Съвета на Европа.
42. Да продължат да използват съществуващите инструменти и механизми на равнище ЕС, като националните звена за контакт по въпросите на ромите, Европейската платформа за приобщаване на ромите, обмена на добри практики и системата за отчитане, установена в контекста на Рамката на ЕС за национални стратегии за интегриране на ромите до 2020 г. Да направят оценка и при необходимост да подобрят тези инструменти според националните обстоятелства, с оглед на ефективното изпълнение на националните политики.
-

Референтни документи

Европейски съвет: – Заключение на Европейския съвет (23 – 24 юни 2011 г.) – EUCO 23/1/11 REV 1, стр. 13.

Съвет: – Заключение на Съвета „Рамка на ЕС за национални стратегии за интегриране на ромите за периода до 2020 г.“. ОВ С 258, 2.9.2011 г., стр. 6.

– Препоръка на Съвета относно ефективни мерки за интегриране на ромите в държавите членки. ОВ С 378, 24.12.2013 г., стр. 1.

Комисия: – Съобщение „Рамка на ЕС за национални стратегии за интегриране на ромите до 2020 г.“. 8727/11.

– Европейска комисия – Изявление. Ден в памет на ромите, жертви на Холокоста: изявление на първия заместник-председател Тимерманс и комисар Йоурова.

http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-15-5444_en.htm?locale=en

– Съобщение „За започване на консултация относно европейски стълб на социалните права“. 7276/16.

– Съобщение „Оценка на изпълнението на Рамката на ЕС за национални стратегии за интегриране на ромите и Препоръката на Съвета относно ефективни мерки за интегриране на ромите в държавите членки“. 10800/16 + ADD 1.

Европейски парламент: – Доклад относно стратегията на ЕС за интеграция на ромите. A7-0043/2011.

Становище относно аспекти, свързани с равенството между половете, на европейската рамка за националните стратегии за интеграция на ромите. 2013/2066(INI). A7-0349/2013.

– Резолюция от 15 април 2015 г. по повод на Международния ден на ромите – антиромски настроения в Европа и признаване от страна на ЕС на възпоменателния ден на геноцида над ромите по време на Втората световна война. P8_TA(2015)0095.

Други: – Доклад на Европейския институт за равенство между половете (EIGE), озаглавен „Бедност, пол и интерсекционална неравнопоставеност в ЕС: Преглед на изпълнението по област А: Жените и бедността, от Пекинската платформа за действие (12132/16 ADD 1)“.